

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»		Освітній рівень	бакалавр		Мова викладання		
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»		Семестр	3		українська		
Освітньо-професійна програма	Публічне управління та адміністрування		Статус	вибіркова				
Факультет	Економіки і менеджменту		Кафедра	Менеджмент				
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					Вид контролю
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	3	90	15	-	30	-	75	залік

ВИКЛАДАЧІ

Контактна інформація для зв'язку з викладачем: - місцезнаходження робочого місця викладача : ДДМА, II корпус, кафедра «Менеджмент», ауд. 2426;
- робочий телефон: 062-641-68-85, menegment2426@gmail.com, managment@dgma.donetsk.ua; **Дні занять та консультацій:** за поточним розкладом

Шевченко Олена Олександрівна

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту ДДМА.

Досвід роботи – 23 р.

Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі: 4 статей у базах Scopus та Web of Science, 2 навчальних посібників з грифом МОНУ, 8 монографій з актуальних проблем економіки та управління.

Провідний лектор з дисциплін: «Адміністрування публічних послуг», «Економіка публічного сектору», «Світова економіка», «Фінансове забезпечення спроможності територіальних громад», «Теоретичні моделі економічних та соціальних процесів», «Мікрота макроекономіка», «Міське самоврядування», «Державна політика соціального захисту та соціального забезпечення», «Історія економічної думки».

E - mail: cpk_ddma@ukr.net;

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню

1. Економіка публічного сектору. 2. Муніципальна економіка. 3. Соціологія

Освітні компоненти для яких є базовою

Кваліфікаційна робота бакалавра

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft-skills/Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК6. Здатність працювати в команді
ЗК7. Здатність планувати та управляти часом
ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою
ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)

Hard-skills/Спеціальні (фахові) компетенції

СК1 - Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів
СК2 - Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів
СК3 - Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки
СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.
СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу
СК 6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій
СК7 - Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати
СК9 - Здатність впроваджувати інноваційні технології
СК10 - Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування
СК11 - Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень

ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація

Навчальна дисципліна «Поведінкова економіка» є однією із вибіркових складових комплексної підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Завдання дисципліни: вивчення теоретичних положень поведінкової та експериментальної економіки; засвоєння правил, принципів, оволодіння інструментами та методами дослідження впливу поведінкових факторів на прийняття економічних рішень; удосконалення вмінь та навичок застосування поведінкових моделей у розвитку економічних відносин та управлінні економічними суб'єктами.

Мета	Набуття здобувачами вищої освіти компетентностей у сфері теорії та практики поведінкової економіки, розуміння поведінкових закономірностей та їх впливу на перебіг економічних процесів, формування на цій основі професійних компетентностей у сфері прийняття економічних рішень.
Формат та методи навчання	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – екзамен (очний, дистанційний формат)
«Правила гри»	• Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Політика щодо дедлайнів та перескладання • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. Політика академічної доброчесності • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

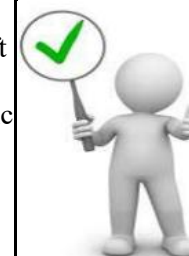
СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Поведінкова економіка в системі економічних наук	Практичне заняття 1, 2	Обмеження раціональної економічної моделі (вхідний контроль)	Самостійна робота	Потреби розвитку сучасної теорії економічної поведінки
Лекція 2	Психофізіологічні основи поведінки та нейроеконіміка.	Практичне заняття 3, 4	Нейропсихологія економічної поведінки (діалог-пояснення, усне опитування)		Забезпечення якісного функціонування мозкових структур
Лекція 3	Когнітивні процеси в регуляції поведінки. Психологія прийняття рішень в економіці	Практичне заняття 5, 6	Оцінка когнітивних процесів (діалог-пояснення, групова дискусія, тестування)		Індивідуальний план розвитку когнітивних процесів.
Лекція 4	Внутрішня мотивація та механізми підтримки діяльності	Практичне заняття 7, 8	Динаміка уподобань при прийнятті рішень (діалог-пояснення, групова дискусія)		Аналіз динаміки ієрархії критеріїв
Лекція 5	Прийняття рішень в умовах ризику	Практичне заняття 9, 10	Прийняття рішень в умовах ризику (діалог-пояснення, тестування)		Ефекти ризикованого вибору
Лекція 6	Міжчасовий вибір та фреймінг	Практичне заняття 11, 12	Міжчасовий вибір та фреймінг (діалог-пояснення, групова дискусія)		Виявлення лінгвістичних фреймів рекламного тексту
Лекція 7	Евристики в прийнятті економічних рішень.	Практичне заняття 13,	Евристика та аномалії: основні види (діалог-пояснення, групове рішення кейсів, тестування)		Аналіз евристик в економічних рішеннях. Аналіз аномалій в економічній поведінці

	Аномалії в економічній поведінці	14		
Лекція 8	Соціальні аспекти економічної поведінки	Практичне заняття 15	Економічні фактори спільної діяльності (реферат)	Моделі кооперативної поведінки. Уникнення нерівності. Функція Фера-Шмідта. Взаємність. Парадокс Тітмуса.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: GoogleDocs, Googleanalytics, GoogleTrends - проведення та оцінка досліджень; HohliBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних
 Ноутбук ASUS X200M (IntelPentium III Xeon 2166 GHz RAM 2ГБ, мультимедійний бізнес-проектор Epson EB-X92, мультимедійний проектор unis UC28, OpenOffice.org 4.1.7, GoogleDocs, Internet-браузер GoogleChrome 85.04183.121
 Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;
Доступ до матеріалів дистанційного навчання і контролю Moodle з цього курсу можна знайти за посиланням:
<http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=906>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література	1. Кас Санстейн, Річард Талер. Поштовх. Як допомогти людям зробити правильний вибір», «Наш формат», 2017 рік 2. Джордж Акерлоф, Роберт Шиллер. Фішинг. Хто і як маніпулює вашим вибором. «Наш формат», 2017 рік 3. Деніел Канеман. Мислення швидко й повільне , «Наш формат», 2017 рік 4. Річард Талер. Поведінкова економіка. Чому люди діють ірраціонально і як отримати з цього вигоду. Наш формат, 2021. 464 с.	Додаткові джерела	Інформаційні ресурси 1. European Business Association. URL: https://eba.com.ua 2. Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua 3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ 4. Освітня онлайн-платформа Skillbox. URL: https://skillbox.com.ua

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Накопичування балів з навчальної дисципліни		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Тестування 1	5	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Тестування 2	5				
Тестування 3	10				
Реферат	10	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Самостійна робота	15	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
Індивідуальне завдання	10	55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Модульна контрольна робота	25	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Колоквіум	20	0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Види навчальної роботи	Розподіл між навчальними тижнями															Сума балів	Е	К	З
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
Методи контролю	ВК		Т1	ГР	Т2		Т3	Р		СР	ГР	ІЗ	ГР	МКР	К				
Всього балів на тиждень			5		5		10	10		15		10		25	20	100			
Модулі.	●							●							●М				

ВК – вхідний контроль; Т – тестування; ГР – групова робота; СР – самостійна робота; ІЗ – індивідуальне завдання; МКР – модульна контрольна робота; К – колоквиум, Р - реферат

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Місьцеве самоврядування»

можна знайти за посиланням: <https://docs.google.com/forms/d/1OerI4TDq2-TJOzUlstgvwinWh3vQlSoFmx6uMkzxrQ/edit>

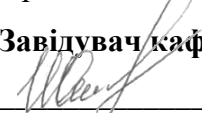
Результати опитування можна знайти за посиланням: <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=906>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент

Протокол № 1 від 29.08. 2023

Завідувач кафедри:

 /Фоміченко І.П./

Розробник:

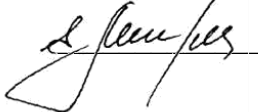
 /Шевченко О.О./

Гарант освітньої програми:

 /Шевченко О.О./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

 /Мироненко Є.В./

